

DRAMATURGI ROMÂNI CONTEMPORANI

de la A la Z la

Tina Ionescu
Demetrițian

I. ACTRIȚĂ, DRAMATURG, POETĂ.

S-a născut la 6 aprilie 1924 la Gălești, județul Dimbovița. Școala primară în orașul natal, liceul la București. În 1947, își ia licența la Facultatea de Litere și Filozofie din București. Între 1947—1951 urmează cursurile Facultății de Teatru din București. Încă din timpul studenției este angajată la Teatrul Național (din 1948), unde funcționează ca actriță, neîntrerupt, până în anul 1984.

Debutăză în dramaturgie cu piesa *Alizuna*, reprezentată în 1969 pe scena Naționalului bucureștean.

E autoarea a trei volume de versuri (*Inchinare lui Endymion* — 1972, *Acastă albă, simplu floare* — 1980, *Cheia de iarbă* — 1986).

II. LUCRARI DRAMATICE REPREZENTATE

1969, octombrie — ALIZUNA

Teatrul Național „I. L. Caragiale”. Regia George Teodorescu. Scenografia Elena Pătrășcanu-Veakis. Cu Matei Alexandru, Constantin Răduțiu, Ovidiu Moldovan, Silvia Popovici, Lazar Vrabie, Simona Bondoc, Ariana Olteanu, Ileana Iordache, Tina Ionescu-Demetrițian, Viorica Petrescu, Cătălina Ispas, Aimée Iacobescu, N. Gr. Balănescu, Liviu Crăciun, Draga Olteanu, C. Diplen, și alții.

Piesă mai jucată la Teatrul de Stat din Sibiu — fost premiată la concursul de dramaturgie al C.S.C.A. pe anul 1969.

„Alizuna nu face decit să confirme o vocație dramatică și lirică deosebită. Tina Ionescu-Demetrițian realizează, în scrisul ei, pe cale cele mai firești, sinteza creațoare a poeziei cu teatrul. În Alizuna este vorba de un folclor semnificand, de un climat în care personaje suprareale trăiesc o poezie de un naturalism salvat însă de aura eternelui poeziei.” (N. Carandino — „Steaua”, decembrie 1959)

„Alizuna anunță de feericile lui Victor Estimiu și, mai departe, de Ondine a lui Giraudoux. Aceeași utilizare fără prejudecăți a unor motive de basm și legendară populară (peștiorii, drăgaicele), în cadrul unei metafore lirice și dramatice originale. Aceeași investire a fantasticului cu sensuri apte să întregescă sfera realului, a omeneștilui. Aceeași atenție acordată virtuților de expresie poetică și incantație a limbii.” (Natalia Stancu — „Scintia”, 1 noiembrie 1969)

„Tina Ionescu Demetrițian se exprimă în dramaturgie cu o surprinzătoare finețe și eleganță în elaborarea cuvintului sărșis. (...) ceea ce surprinde plăcut în cazul de fată este tocmai prioritatea care se acordă expresivității și logicii cuvintului, iar pe un plan mai larg, limbajul propriu-zis teatral. Fraza are o anume măldăcire poetică, o sonoritate și un ritm interior care o fac să fie gustată ca un produs literar de autentică valoare.” (Constantin Parascăivescu, „Teatrul”, 10/1969)

Alte opinii: M. Djendemirov — „Steagul roșu”, 4 noiembrie 1969; Sanda Four — „Flacără”, 8 noiembrie 1969; Victor Bibiceiu — „Munca”, 2 decembrie 1969.

III. LUCRARI DRAMATICE PUBLICATE

- Coruna, piesă istorică; *Antosir al lui Vioră*; *Alizuna*, Editura Eminescu, colecția „Rampa”, București, 1988.

IV. OPINII CRITICE GENERALE

„Legenda și istoria constituie substanța de predilecție a dramaturgiei Tinei Ionescu-Demetrițian, care aduce, în tratarea lor, un aer poetnic, distilat subtil, cu gesturi ușor hieratic, cu îngroșări în cuvinte alese, cu ecouri din pechi titanii și scripturi popuiare. Limba românească minuită de această

poetă a verbului sănătății molățec și strălucitor, bucurind adeseori urechea cu intorsături neașteptate, căutate și îndobioște găsite. Un abur plutește deasupra personajelor, numărindu-le vîrjă și iștejine, alteleori cu înțelepciune, apropiindu-le redieri, dar și înțindu-le la cîvîncioasă distanță. Se aud adesea misterioase soarte venind din genunea unei mitologii românești cărora autoarei îi îlăglasă cu o placere specială. Timidă în cele uic vîcăii, ea e băriată cu umbrele, pe care le face să curgă diafan pe scocii unei pătmuse aduceri aminte.” (Paul Everac — „Un cuchit de deschidere” în volumul citat)

Petru Ispas

I. Ziarist, prozator, dramaturg.

S-a născut la Buzău, la 30 martie 1931. Școala generală la Brăila, apoi liceul și Facultatea de Științe Juridice la București. Între 1945—1947 este munector la Fabrica „Birușină” din București, între 1947—1951 este activist U.T.C. Face parte din colectivul care a editat gazetele „Tinărul minier” (în Valea Jiului) și „Tinărul constructor” (la Hunedoara) — între 1951—1952. Între 1952—1953 urmărează cursurile de ziaristică, activând apoi ca ziarist la „Scîntea tinerețului”.

În toată această perioadă colaborează în presă (la „Scîntea”, „România liberă”, „Flacăra”, „Contemporanul”, „Informația Bucureștiului” etc.), la Radio și la Televiziune.

Debut editorial în 1958 cu volumul de reportaje „Prieteni adevarati”.

Debutul în dramaturgie în 1978 cu piesa de teatru pentru televiziune Brigada românicilor.

Serie piesele radiofonice *Fir de borangie*, *Valea cea frumoasă*, scenarii de film și e autorul unui volum de schite și povestiri *„Să a venit ziua”*, apărut în Editura Politică, București, 1972.

II. LUCRĂRI DRAMATICE REPREZENTATE

1978, 15 iunie — **BRIGADA ROMÂNICILOR**

Teatrul TV. Scenografie : arh. Teodora Dinulescu. Cu Horațiu Malăele, Mircea Albulescu, Ioana Ciomîrtan, Anca Alessandra, Dan Condurache, Maria Ploae, Valeriu Preda, Dan Vasiliu, Traian Stănescu, Cornel Coman, Mircea Cruceanu, George Oprina, Mircea Dascalu, N. Gr. Bălănescu și alții.

1979, 17 iulie — **MUSAFIRUL DE DUMINICĂ**

Teatrul TV. Regia : Nae Cosmescu. Scenografia Ion Olaru. Cu : Cornel Coman, Colea Răutu, Ștefan Radu, Florina Cercel, Costel Constantin, Vladimir Găitan, Dana Dogaru, Sorin Medeleni.

III. LUCRĂRI DRAMATICE PUBLICATE

- *Trei zile de război după încheierea păcii*. Tragedie eroică, „Teatrul”, 1/1983 (text amplificat al piesei radiofonice „Fir de borangie”)
- *O fată*. Tragicomediă, „Teatrul”, 9/1975
- *Un om util*. Piesă satirică (fragment), „Tribuna”, 10/1986.

„Piesa aceasta (O fată — n.n.) e, deosebit de remarcabilă atât prin substanța sa dramatică, prin întriga sa complexă, în mecanismul căreia sunt prinse personaje vii, defel contrasfăcute, reprezentând tipologii umane particularizate cu vibrație, din perspectiva unor atitudini morale distincte, cit și prin scriitura transparentă, cursivă, lipsită de artificii, deopotrivă de convingătoare și de sigură și la nivelul replicilor și la acela al situațiilor.

...Petre Ispas e un dramaturg de vocație, cu știință a compozitiei și a creației personajelor. El îzbutește să scoată semnificații morale și existențiale superioare din biografii simple, dintre cele care fac adeseori obiectul unor reportaje.” (Ion Cocora — „Tribuna”, 3/1986).

Adriana POPESCU